

Μακεδονικά

Τόμ. 2

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

1941-1952

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1953

Άντ. Σ. Τούσα, Η βουλγαρική δολιότης και οι ανθελληνικοί διωγμοί εν τη Ανατολική Ρωμυλία. (1900- 1906). [Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών. Εθνική βιβλιοθήκη αρ. 13]. Θεσσαλονίκη, 1949. 8ο σ. 31.

Απ. Βακαλόπουλος

doi: [10.12681/makedonika.9324](https://doi.org/10.12681/makedonika.9324)

Copyright © 2016, Απ. Βακαλόπουλος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Βακαλόπουλος Α. (2017). Άντ. Σ. Τούσα, Η βουλγαρική δολιότης και οι ανθελληνικοί διωγμοί εν τη Ανατολική Ρωμυλία. (1900- 1906). [Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών. Εθνική βιβλιοθήκη αρ. 13]. Θεσσαλονίκη, 1949. 8ο σ. 31. *Μακεδονικά*, 2, 787-788. <https://doi.org/10.12681/makedonika.9324>

τῆς περιοχῆς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δούναβη ἀναμείχθηκε μικρὴ τουρανικὴ ἢ οὐνικὴ φυλή, ποὺ εἶχε ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ κατὰ τὸν Ζ' αἰ., καὶ πῆρε ἀπ' αὐτοὺς τὸ ὄνομα, ὅπως ἀργότερα πῆρε ἀπὸ τοὺς Σλάβους τὴ γλώσσα. Αὐτὴ εἶναι, μὲ λίγα λόγια, ἡ καταγωγὴ τῶν σημερινῶν Βουλγάρων, κατὰ τὸν κ. Κεραμ.

Ὁ κ. Κυρ. πιστεύει ὅτι ἡ θεωρία αὐτή, ὅσο τολμηρὴ καὶ ἂν φαίνεται, θὰ θέσῃ τὰ σχετικὰ μὲ τὴν καταγωγὴν τῶν Βουλγάρων προβλήματα ἐπάνω οὐκ ἐνδεχόμενῃ ἐπιστημονικῇ βάσει καὶ θὰ προκαλέσῃ νέες συζητήσεις. Παρατηρεῖ ὅμως ὁρισμένα ἀδύνατα καὶ ἀσαφεῖς σημεῖα, ποὺ τὰ σημειώνει καὶ τὰ ἀναπτύσσει στὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ βιβλίου του (σελ. 16 - 43) μὲ τὸ σκοπὸ νὰ βοηθήσῃ τὸν κ. Κεραμ. στὴν καθαρότερη σύλληψη καὶ διατύπωση τῆς θεωρίας του. Ἔτσι διερευνᾷ τὴν ὑπαρξὴ τῶν *βουργαριῶν*, καθορίζει ἀκριβέστερα τὴν ἔκτασή τους καὶ συμπληρώνει τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἐρμηνεία τοῦ ὀνόματος *Βούλγαροι* τῶν βυζαντινῶν κειμένων (σελ. 6 - 21). Ἡ διασάφηση μάλιστα τῆς ἐννοίας τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀπασχολεῖ τὸν κ. Κυρ. εἰδικὰ σὲ δυὸ χωριστὰ τμήματα τοῦ βιβλίου, ποὺ ἔχουν τοὺς ἐξῆς τίτλους: Οἱ πρὸ τοῦ Ἀσπαρούχ Βούλγαροι (σελ. 21 - 40).— Οἱ Βούλγαροι τοῦ Ἀσπαρούχ (σελ. 40 - 43). Κατόπιν σὲ σύντομη καὶ σαφεῖ ἀνακεφαλαίωση συνοψίζει τὰ συμπεράσματα τῆς μελέτης του (σελ. 43).

Στὸ τέλος τοῦ βιβλίου (σελ. 44 - 50), σὰν σὲ παράρτημα, ὁ κ. Κυρ. ἐξετάζοντας τὸ ζήτημα τοῦ ἐποικισμού τῶν Σλάβων στὴ νότια Ἑλλάδα διατυπώνει τὴν πειστικὴ γνώμη, ὅτι τὰ σλαβικὰ τοπωνύμια τῆς δὲν τὰ ἔδωσαν Σλάβοι δοῦλοι, ὅπως νομίζει ὁ κ. Κεραμ., ἀλλὰ ὀλιγάνθρωποι καὶ πρωτόγονες πατριᾶς Σλάβων ποιμένων, ποὺ μετακινώντας τὰ κοπάδια τους ἐπάνω στὰ βουνὰ καὶ τὰ δάση διείσδυσαν εἰρηνικὰ στὸν τόπο.

Α. Π. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ἄντ. Σ. Τούσα, Ἡ βουλγαρική δολιότης καὶ οἱ ἀνθελληνικοὶ διωγμοὶ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ (1900 - 1905). [Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Ἑθνικὴ βιβλιοθήκη ἀρ. 13]. Θεσσαλονίκη, 1949. 80 σ. 31.

Ὁ κ. Τούσας, ἀφοῦ ἐκθέτει σύντομα τὶς σχέσεις τῶν Βουλγάρων μὲ τὸ βυζαντινὸ καὶ μὲ τὸ τουρκικὸ κράτος, φθάνει στὸ ρωσοτουρκικὸ πόλεμον τοῦ 1877 - 1878 καὶ στὸ Βερολίνιον συνέδριον (1878). Κατόπιν διεξοδικὰ πιά πραγματεύεται τὴν ἀνθελληνικὴ κίνησιν στὴ Βουλγαρία καὶ στὴν Ἀνατολικὴ Ρωμυλία. Ἡ ἀξία τῆς ἐργασίας τοῦ κ. Τ. ἔγκειται κυρίως στὴν ἀφήγησιν τῶν γεγονότων, ποὺ διαδραματίστηκαν στὴν Φιλιππούπολη, γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνην ὁ συγγραφεὺς ὑπηρετοῦσε ὡς καθηγητὴς στὰ Ζαρίφεια Ἐκπαιδευτήρια τῆς πόλεως αὐτῆς καὶ ἔτσι ὑπῆρξε αὐτόπτης μάρτυρας τῶν βιαιοπραγιῶν τῶν Βουλγάρων.

Πόση είναι ἡ χρησιμότητα τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν γιὰ τὴ γνώση τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τονιστῇ. Πρέπει ὅμως νὰ βιαστοῦμε, γιὰτὶ σύντομα θὰ λείψουν οἱ γέροι πρόσφυγες καὶ τὰ ἀρχεῖα τῶν συλλόγων τους, πὺν κρύβουν κάποτε ἐνδιαφέροντα ἔγγραφα, θὰ παραπεταχθοῦν καὶ ἴσως καταστραφοῦν.

ΑΠ. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Φιλ. Δραγούμη, Προσοχή στη Βόρειαν Ἑλλάδα 1945-1948. [Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Ἐθνικὴ βιβλιοθήκη ἀρ 12]. Θεσσαλονίκη, 1949. 8ο σ. 72.

Στὸ βιβλίον αὐτὸ ὁ κ. Δραγούμης συγκεντρώνει καὶ ἀνατυπώνει ὀρισμένα ἄρθρα δημοσιευμένα μεταξὺ 1945-1948 στὴν «Πολιτικὴν Ἐπιθεώρησιν», καθὼς καὶ σὲ διάφορες ἑλληνικὲς ἐφημερίδες τοῦ ἑξωτερικοῦ, τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Μακεδονίας. Στὰ ἄρθρα αὐτὰ ἐκθέτει ἐνδιαφέροντες καὶ ἀξιόπρόσεκτες ἀπόψεις του γιὰ ἐπίκαιρα ἐθνικὰ ζητήματα, πὺν ἀναφέρονται στὴν Ἑλλάδα καὶ εἰδικὰ στὴ Βόρειαν Ἑλλάδα. Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ἰδιαίτερα τὸ ἄρθρον του «Ἡ σπονδυλικὴ στήλη τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου» (σελ. 46-71).

ΑΠ. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀθαν. Χρυσόχοου, Οἱ βόρειες ἐπαρχίαι τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ βουλγαρικὲς βλέψεις. [Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Μακεδονικὴ λαϊκὴ βιβλιοθήκη ἀρ. 1]. Θεσσαλονίκη, 1942. 8ο σ. δ' + 38.

Μὲ τὸ βιβλίον αὐτὸ τοῦ κ. Χρ. ἡ «Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν» ἐγκαινίασε τὴ «Μακεδονικὴ Λαϊκὴ Βιβλιοθήκη», πὺν σκοπὸ ἔχει νὰ ἐκλαϊκεύσῃ καὶ νὰ μεταλαμπαδεύσῃ στοὺς κατοίκους εἰδικὰ τῆς Μακεδονίας τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας, πὺν ἀναφέρονται στὰ διάφορα προβλήματα τῆς. Ἡ ἔλλειψη τῆς βιβλιοθήκης αὐτῆς ἔγινε αἰσθητὴ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Κατοχῆς, ἰδίως μὲ τὴν ἔνταση τῆς ἀνθελληνικῆς προπαγάνδας τῶν Βουλγάρων, πὺν ἀπέβλεπαν νὰ προσαρτήσουν στὸ κράτος τους ἐδάφη τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης. Γι' αὐτὸ ὡς πρῶτον δημοσίευμα τῆς «Μακεδονικῆς Λαϊκῆς Βιβλιοθήκης» ἐκυκλοφόρησε τὸ ἐπίκαιρον ἔργον τοῦ κ. Χρ., ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἀνατρέχει ὡς τὴν πρώτη ἐμφάνιση τῶν Βουλγάρων στὴν ἱστορίαν καὶ ἐξιστορεῖ πολὺ σύντομον τοὺς ἀγῶνες τοὺς ἐναντίον τοῦ Βυζαντίου, καθὼς καὶ τὴν ὑποταγὴν τοὺς στοὺς Τούρκους, διαπραγματεύεται κατόπιν κάπως ἐκτενέστερα τὴν ἀνθελληνικὴν δράσιν τῶν Βουλγάρων κατὰ τὸν ΙΘ' καὶ τὶς ἀρχὰς τοῦ Κ' αἰ. Τέλος σὲ χωριστὸ τμῆμα τοῦ βιβλίου του ὁ κ. Χρ. ἐξετάζει τὴν ἐθνολογικὴ σύνθεση τῶν πληθυσμῶν